

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА-МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

Иқтисодиёт ва менежмент факультети

«Менежмент» кафедраси

**«МЕНЕЖМЕНТ» ФАНИДАН
АМАЛИЙ МАШ҃УЛОТЛАР ЎТИШ БҮЙИЧА**

**УСЛУБИЙ КЎРСАТМА
(3 семестр)**

Самарқанд – 2007 йил

Тузувчилар: доцент И.А.Усманов
ассистент Н.Махкамов

Таъризчилар: доцент в.б. Х.И.Турдибеков
СамДУ «Бухгалтерия хисоби ва менежмент» кафедраси
доценти Б.И. Усмонов

Услубий кўрсатма «Менежмент» кафедраси мажлимида мухокама ѡилинган ва ўзув жараёнига тавсия этилган

Баённома № ____ «____» _____ 2006 йил

Услубий кўрсатма институтнинг ўзув-услубий кенгашида мухокама ѡилинган ва тавсия этилган.

Баённома № ____ «____» _____ 2006 йил

Самаръанд ильтисодиёт ва сервис Буюртма №____
институти босмахонаси
Шоҳруҳ кўчаси 60. Кажми 0,6 б.т.
Адади 30 нусха

Мундарижа:

1.	Менежментнинг методологик асослари	4
2.	Менежмент назарияси ва амалиётининг ривожланиши	5
3.	Бошқарув функциялари ва жараёни	6
4.	Бошқарув усуллари	7
5.	Бошқарувда қарорлар қабул қилиш	8
6.	Стратегик бошқарув	9
7.	Ҳозирги босқичда бошқарувнинг ташкилий структураси	10
8.	Мотивация назариялари	11
9.	Менежернинг касбий ва шахсий сифатлари	12

А Н Н О Т А Ц И Я

Мазкур услугий кўрсатма 5340200-«Менежмент»(хизмат курсатиш соҳаси) бакалавриат йуналиши талабалари учун мулжалланган булиб, 3-семестрда утиладиган мавзулар асосида тузилган. Услубий курсатмадаги машгулотлар таркиби «Менежмент» фани учун тузилган ишчи дастурга мос булиб, хар бир машгулотнинг максади, дарс режаси, топшириклар ва назорат саволлари келтирилган. Машгулот мавзусидан келиб чикиб дарсни олиб бориш буйича тавсиялар берилган.

1-мавзу: Менежментнинг методологик асослари.

Амалий машғулот мақсади.

Менежмент фанининг моҳияти, предмети, услублари, мақсади ва вазифаларини очиб бериш. Алоҳида эътибор юқори малакали бошқариш кадрларини тайёрлашда менежмент фанининг ролига қаратилади.

Дарс режаси:

1. Менежмент фан сифатида.
2. Фанинг моҳияти.
3. Менежмент фани предмети.
4. Фанинг услублари.
5. Менежмент фани обьекти.
6. Менежмент фани мақсади ва вазифалари.

Топширик.

- Менежмент фани моҳиятини очиб беришга қаратилган баҳс-мунозаралар.
- Талабаларнинг менежмент фани тўғрисидаги билимларини шакллантиришга қаратилган савол-жавоблар ўтказиш.
- Менежмент фанининг методологик асосларини ўрганишга қаратилган ақлий хужум.

Назорат саволлари.

1. Менежмент моҳияти
2. Менежмент курсининг предмети
3. Менежментнинг мақсад ва вазифалари
4. Республикаизда менежмент фанини ривожлантиришнинг зарурияти ва йўллари.

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Гуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаш.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

2-мавзу: Менежмент назарияси ва амалиётининг ривожланиши

Амалий машғулот мақсади.

Менежмент назариясининг пайдо бўлиш ва ривожланиш босқичлари тўғрисида талабаларга тушунчалар бериш. Бошқаришга оид турли мактаблар тўғрисида маълумотлар бериш ва менежмент фанини ривожлантириш учун уларнинг тарихий ролини кўрсатиш.

Дарс режаси:

1. Менежмент назариясининг пайдо бўлиши.
2. Менежмент назариясининг ривожланиш босқичлари.
3. Илмий менежмент мактаби.
4. Маъмурий менежмент мактаби.
5. Менежмент назариясида Ф.Тейлор, Г.Эмерсон, А.Файол тамойиллари.
6. Фарбий менежмент асосчилари тўғрисида.

Топширик.

- Менежмент назарияларини ўрганишга қаратилган кичик гурхлар иши ва тақдимоти.
  - Бошқарувнинг мумтоз мактаблари ўхшашликлари ва фарки тўғрисида дебат.
  - Ф.Тейлор, Г.Эмерсон, А.Файол тамойиллари моҳиятини очиб беришга қаратилган савол-жавоблар, таҳлилий ёндашув.

Назорат саволлари.

1. Менежмент назариясининг пайдо бўлиши ва ривожланиши
2. Бошқарувнинг мумтоз мактаблари. Илмий менежмент ва маъмурий менежмент мактаблари
3. Ф.Тейлор, Г.Эмерсон, А.Файол тамойиллари
4. Фарбий менежмент асосчилари Генри Гант, Гилбертлар, Джемер, Д.Муки, Линдол, Урвик, Генри Форд, М.Пефоллет, Р.Робб, Д.Бем, М.Вебер, Э.Нелл ва бошқалар

Адабиётлар.

1. Тошиниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Гуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафиғхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандаги билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир

фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

3-мавзу: **Бошқарув функциялари ва жараёни**

Амалий машғулот мақсади.

Бошқарув жараёнинида мавжуд бўлган функционал ёндашувни тавсифлаш. Бошқарувнинг умумий ва маҳсус функциялари моҳиятини очиб бериш. Бошқарув функциялари ўртасидаги ўзаро алоқани талабаларга тушгунтириш.

Дарс режаси:

1. Бошқарув функцияси тушунчаси.
2. Бошқарув функциялари турлари.
3. Бошқарувнинг асосий функциялари
4. Бошқаришнинг умумий функциялари моҳияти
5. Бошқарувнинг маҳсус функциялари моҳияти
6. Бошқарув функциялари ўртасидаги ўзаро алоқа.

Топширик.

- Бошқарувнинг асосий функцияларини ўрганишга қаратилган ақлий хужум.
- Бошқарув функцияларининг умумий характеристикаси тўғрисидаги баҳс-мунозаралар.
- Бошқарувнинг умумий ва маҳсус функциялари моҳиятиин очиш мақсадида кичик гуруҳларда ишлаш ва гуруҳлар тақдимоти.

Назорат саволлари.

1. Бошқарувнинг асосий функциялари
2. Бошқарув функцияларининг умумий характеристикаси
3. Бошқаришнинг умумий функциялари
4. Бошқарувнинг маҳсус функциялари тавсифи.

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Гуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироқи, мавзуни ёритиб беришда маъruzada берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

4-мавзу: Бошқарув усуллари

Амалий машғулот мақсади.

Талабаларга ошқариш фаолиятини амалга оширишда фойдаланиладиган асосий усуллар ҳақида маълумот бериш. Амалиётда ушбу усулларни қўллаш йўлларини кўрсатиш.

Дарс режаси:

1. Бошқарувда усуллар.
2. Маъмурий-фармойиш усули.
3. Бошқарувнинг иқтисодий усуллари.
4. Бошқаришнинг ижтимоий-психологик усуллари.
5. Бошқарув усуллари орасидаги боғлиқликлар.
6. Амалиётда бошқарув усулларини қўллаш йўллари.

Топширик.

- Бошқарув усуллари моҳиятини очиб беришга қаратилган кичик гуруҳлар иши ва тақдимоти.
- Бошқарув усулларининг амалиётда хусусий ҳолларда қўлланилишини ўргатишга мўлжалланган интерфаол ўйинлар.
- Ташкилот турига қараб бошқарув усулини танлаш йўлларини ўрганишга қаратилган баҳс-мунозаралар.

Назорат саволлари.

1. Раҳбарлар меҳнатини ташкил этиш.
2. Бошқарув табиати ва моҳияти
3. Бошқарувнинг маъмурий-фармойиш усуллари
4. Бошқарувнинг иқтисодий усуллари
5. Бошқарувнинг ижтимоий-психологик усуллари.

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Фуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маъruzada берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

5-мавзу: **Бошқарувда қарорлар қабул қилиш**

Амалий машгулот мақсади.

Бошқарув қарорларининг бошқарувнинг асосий маҳсули сифатидаги аҳамиятини ёритиш. Қарор қабул қилиш самарадорлигини ошириш йўлларини кўрсатиб бериш. Бошқарув қарорларининг аҳамияти ва раҳбар масъулиятини таддабаларга тушунтириш.

Дарс режаси:

1. Қарор - бошқарувнинг асосий мҳсули сифатида.
2. Қарорлар қабул қилиш зарурати.
3. Қарорлар учун раҳбар масъулияти.
4. Самарали қарорлар қабул қилиш шартлари.
5. Қарорларнинг амалга оширилиш босқичлари.
6. Қарорларни қабул қилиш турлари

Топширик.

- Бошқарув жараёнида қарорларнинг ўрнини ёритиб берувчи дебат.
- Қарорларнинг бажарилишини таъминловчи воситаларни ўрганишга қаратилган баҳс-мунозаралар.
- Талабаларга қарорларнинг қабул қилиниши ва уни амалиётга татбиқ қилишда раҳбарнинг масъулиятини тушунтиришга қаратилган кичик гурухлар иши.

Назорат саволлари.

1. Бошқарув қарорларининг моҳияти
2. Бошқарув қарорларини қабул қилиш жараёни
3. Бошқарув қарорларини амалга ошириш босқичлари
4. Бошқарув қарорларини қабул қилиш механизми

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Гуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

6-мавзу: Стратегик бошқарув

Амалий машгулот мақсади.

Талабаларга рақобат муҳитида фаолият кўрсатаётган фирма ёки ташкилотнинг узоқ истиқболга қаратилган режалаштириш тизимининг аҳамияти ва унинг қўлланилиши ҳақида тушунча бериш. Бошқарувда стратегиянинг аҳамиятини тушунтириш.

Дарс режаси:

1. Бошқарув жараёнида стратегиянинг аҳамияти.
2. Фаолият турига қараб стратегик режани тузиш.
3. Узоқ муддатли режани тузиш шартлари ва қоидалри.
4. Миссия тушунчаси.
5. Рақобатчилар стратегиясини ўрганиш ва унга кўра чора-тадбирлар белгилаш
6. Стратегик бошқарув жараёни.

Топширик.

- Стратегия тушунчаси моҳиятини очиб беришга қаратилган ақлий ҳужум.
- Стратегик режани тузишни ўргатишга қаратилган мисоллар кесимида кичик гурухлар ишлари ва тақдимоти.
- Стратегик бошқарувнинг аҳамиятини очиб беришга қаратилган дебат.

Назорат саволлари.

1. Мақсадга кўра режалаштиришнинг характерли хусусиятлари
2. Узоқ муддатли режалаштириш
3. Стратегик режалаштириш
4. Стратегик режалаштиришнинг рақобат курашидаги ўрни, таҳлили
5. Фаолият турига қараб стратегия таҳлили

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., ЎЗБЕКИСТОН 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Гуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

7-мавзу: Ҳозирги босқичда бошқарувнинг ташкилий структураси

Амалий машғулот мақсади.

Талабаларга ташкилот фаолиятини юритишда унинг ташкилий тузилиши аҳамияти, заруратини тушунтириш. Амалиётда учрайдиган ташкилий структуралар ҳақида маълумот бериш. Ташкилий структуралар турлари тўғрисида тушунчалар бериш.

Дарс режаси:

1. Ташкилий структура тушунчаси.
2. Ташкилий структуралар турлари.
3. Ташкилот учун самарали ташкилий структурани танлаш зарурати.
4. Ташкилий структурани танлашда эътибор қаратилиши лозим бўлган омиллар.
5. Амалиётда ташкилий структураларнинг қўлланилиши.
6. Бошқарув жараёнида ташкилий структуранинг аҳамияти.

Топширик.

- Ташкилий структура тушунчасини батафсил ёритиб беришга қаратилган ақлий хужум.
- Ташкилий структуралар турлари моҳиятини очиб беришга қаратилган кичик гурухлар фаолияти ва тақдимоти.
- Ташкилот учун энг самарали ташкилий структурани танлаш қоидаларини ўргатувчи дебат, баҳс-мунозаралар.

Назорат саволлари.

1. Ташкилотнинг механик ва органик турлари
2. Анъанавий ташкилий структуралар: функционал, чизиқли, дивизионал структура, чизиқли-штабли ташкилот тузилмалари
3. Лойиҳавий ва матрицавий ташкилий структуралар.
4. Менежмент ташкилий тузилмаларини танлаш ва такомиллаштириш.
5. Ташкилотларнинг замонавий ташкилий хуқуқий шакллари.
6. Йирик саноат фирмаларида бошқарувни ташкил этиш
7. Марказий бошқарув хизматлари

Адабиётлар.

1. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
2. Фуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
3. Шафифхўжаев М.Ш.. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
4. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
5. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
6. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
7. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
8. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаш.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

8-мавзу: Мотивация назариялари

Амалий машгулом мақсади.

Тлабаларга шахсни фаолиятга ундаш сабабларини ўргатиб, инсонлардан бошқарув фаолиятида унумли фойдаланиш кўникмаларини ўргатиш. Мотивлаштириш назариялари ҳақида тушунчалар бериш.

Дарс режаси:

1. Мотивлаштириш тушунчаси моҳияти.
2. Эҳтиёж – мотивлаштиришнинг асосий омили сифатида.
3. Эҳтиёжлар назариялари.
4. Мотивлаштириш зарурати.
5. Фаолият турига қараб мотивлаштириш.
6. Ходимларнинг ташкилот фаолиятидаги ўрнига қараб мотивлаштириш

Топширик.

- Мотивлаштириш тушунчасини ёритиб беришга қаратилган ақлий ҳужум.
- Эҳтиёжлар назарияларининг ўхшашликлари ва фарқлари, улардан заруратга кўра тўғри фойдаланишни ўргатаиш мақсадида кичик гурухларда ишлаш.
- мотивлаштириш жараённида шахсларнинг ташкилот фаолиятидаги ўрни, уларнинг эҳтиёжларини ўрганишга қаратилган интерфаол ўйинлар.

Назорат саволлари.

1. Мотивациянинг умумий тавсифи
2. А.Маслоунинг эҳтиёжлар иерархияси назарияси
3. Альдерфернинг ERG назарияси
4. Макклелланднинг қабул килинган эҳтиёжлар назарияси
5. Герцбергнинг икки омиллилик назарияси

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., Ўзбекистон 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Фуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандар билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.

9-мавзу: Менежернинг касбий ва шахсий сифатлари.

Амалий машгулом мақсади.

Талабаларга менежерда шаклланиши лозим бўлган шахсий ва касбий сифатларни тавсифлаш ва замонавий бошқарувчиларда назарий ва амалий кўникумаларни ривожлантириш масалаларини ўргатиши.

Дарс режаси:

1. Менежер шахс сифатида.
2. Менежерга қўйиладиган шахсий сифатлар.
3. Менежерга қўйиладиган касбий сифатлар.
4. Менежернинг ўз характеристири ва сифатларини тарбиялаб бориш жараёни.
5. Менежер функциялари.
6. Дипломатия.

Топширик.

- Менежерга қўйиладиган шахсий ва касбий сифатларни батафсил ёритишига қаратилган дебат.
- Дипломатия тушунчаси ва унинг аҳамияти тўғрисида ақлий хужум.
- Менежер функцияларини алоҳида ўрганишга қаратилган кичик гурӯхлар иши.

Назорат саволлари.

1. Менежер функциялари: стратегияни аниқлаш, ахборот йиғиши, мувофиқлаштириш, қуи бўғин менежери, ўрта бўғин менежери, юқори бўғин менежери
2. Бошқарув услуби: авторитар услуб, демократик услуб, либерал услуб
3. Менежернинг ишбилармонлик маданияти (ишбилармон кишининг ташки кўриниши, сўзлашув маданияти, ишбилармонлик муносабатлари, музокаралар олиб бориш услуби,офисни жиҳозлаш ва музокара олиб бориш санъати)

Адабиётлар.

1. Тошниёзов М. ва бошқалар. Корхоналарда бошқарув фаолияти асослари. Т., Ўзбекистон 1995
2. Уткин Э.А. и др. Практикум по курсу менеджмента М., 1998
3. Фуломов С.С. Менежмент асослари- Т.: ТошДИУ, 1998 й.
4. Шафифхўжаев М.Ш. Абдуллаев Ё.А. Менежмент. Т.: Ўқитувчи, 2002 й.
5. Казанцев А.А. и др. Практический менеджмент. М., 1998
6. Мескон М., Альберт М, Хедоури Ф. Основы менеджмента М, Дело 1998
7. Зайнутдинов Ш.Н. ва бошқалар. Менежмент асослари-Т.Молия, 2001 й.
8. Боди М., Пейтон Д. Менеджмент-М.: ЮНИТИ-М, 2000 г
9. Папкин И. Основы практического менеджмента. - М: ЮНИТИ-ДАНА; 2000 г

Талабалар билимини баҳолаши.

Талабаларнинг амалий машғулотдаги фаоллиги, саволлар билан иштирок этиши, саволларга ёндашиши, мунозаралар ва баҳслардаги иштироки, мавзуни ёритиб беришда маърузада берилган билимлар билан бирга алоҳида шуғулланиб ўргангандаги билимлари тўғрисидаги фикрлари, мавзуга илмий ёндашиши, турли олимларнинг мавзуга доир фикрларини таҳлил қилиши ва ўз муносабатини билдириши, берилган топширикларни бажаришларига қараб баҳоланади.